

Igényfelmérés a 60 év feletti józsefvárosi lakosok körében

A kerületi stratégia megalkotását megelőzően a Józsefvárosi Önkormányzat igényfelmérést tartott a 60 év feletti lakosok körében. A társadalmi egyeztetés a Községi Részvételi Iroda szervezésében valósult meg; 2025 végén és 2026 első felében folytatott megelőző és kiegészítő beszélgetésekből, valamint a 2026. április 16. és május 18. között folytatott kérdőíves felmérésből állt. A megelőző csoportos beszélgetések 2025 novembere és 2026 februárja között zajlottak. Ennek keretében 30 fős ötletelőműhely valósult meg a kerületi idősklubok részvételével, emellett fókuszcsoportos beszélgetésekre is sor került a kerületben élő lakosok bevonásával. A kérdőíves igényfelmérést kiegészítették a májusi Teleki téri zsidóvároson folytatott személyes beszélgetések is. A kérdőíves felmérés során összesen 246 kitöltés érkezett: 226-an a 60 év feletti lakosok közül, 20-an pedig idős rokonukat ápoló hozzátartozóként osztották meg tapasztalataikat és véleményüket.

Az egyeztetés célja nem a reprezentativitás volt, hanem hogy a stratégia kialakítása során a 60 év feletti lakosok véleményeinek és igényeinek minél szélesebb köre megjelenjen. A 60 évnél idősebb lakosok egy rétege magasabb érdekérvényesítő képességekkel rendelkezik és aktívan megjelenik az önkormányzati eseményeken. Annak érdekében, hogy a kevésbé aktív, elszigetelt idősebb lakosok igényei is megjelenjenek a felmérés során, az online kommunikáció helyett az offline volt a hangsúly, illetve az ellátó intézmények segítségével és a Józsefvárosi Egészségügyi Központ előtt szervezett kitelepülésekkel voltak a kevésbé aktív lakosok részvételre ösztönözve. Az alacsonyküszöbű egyeztetés érdekében továbbá személyes beszélgetésekre, egyszerűsített kérdőív kitöltésére, valamint interaktív tematikus beszélgetésre is lehetőség nyílt a Teleki téren. A felmérésbe azok is bekapcsolódhattak, akik személyesen nem tudtak részt venni; a házi segítségnyújtáson keresztül otthoni kitöltésre is lehetőség volt.

Megelőző, kiegészítő beszélgetések lakosokkal

I. Ötletelőműhelyen megjelent igények

Az ötletelőműhely során az idősklubok tagjai fogalmaztak meg javaslatokat a kerület idősebb lakosait érintő programok, szolgáltatások és tájékoztatás fejlesztésére. A beszélgetés elsődleges célja a 60 év felettiek felé irányuló kommunikációval és bevonási lehetőségekkel

kapcsolatos módszer megalkotása volt. Ezen felül a már működő programokkal kapcsolatos tapasztalatmegosztás és az új programok iránti igények megismerése volt.

A résztvevők több, már **meglévő programból is nagyobb gyakoriságot** tartának szükségesnek. Ilyen igényként jelent meg például a H13-ban szervezett szenior örömtánc alkalmainak növelése, több kirándulás szervezése, valamint a káptalanfüredi üdülés hosszabb időtartama. Emellett kézműves foglalkozások iránt is mutatkozott igény. **Új programként felmerült memóriafejlesztő klub, közös nyelvtanulási lehetőség és számítógépes ismereteket fejlesztő foglalkozás indítása, valamint meridiántorna szervezése.** A résztvevők érdeklődnének **olyan programok** iránt is, **ahol szakemberek közérthető előadásokon beszélnek** többek között egészségügyi és biztonsággal kapcsolatos témákról. Igényként jelent meg egy **havi rendszerességgel megjelenő, offline programismertető** is, amely összegyűjti a tagok számára számára elérhető lehetőségeket. Ez segítené a jelenlegi tagok aktívabb részvételét és az új tagok alacsonyküszöbű bevonását is.

Fontosnak tartották továbbá a résztvevők, hogy az idősebb lakosok számára (anyagilag) **könnyebben hozzáférhetőek legyenek a kulturális programok**, például mozi-, színház- és múzeumi belépők támogatásával. Felmerült egy olyan **online felület létrehozásának igénye is, ahol egy helyen elérhetők az időseket érintő idősklubok munkáján túl más kerületi információk és lehetőségek is.** A résztvevők **ingyenes házi segítségnyújtást**, valamint egy olyan **személyesen felkereshető irodát is** szükségesnek tartanak, **ahová az idősek problémáikkal, kérdéseikkel fordulhatnak és az Önkormányzat munkatársai megbízható szakemberekkel, szolgáltatókkal összekötik őket.** A klubokban elérhető **egészségügyi segítség** iránt is mutatkozott igény, például betegsegítő jelenléte, illetve olyan háziorvosi alkalmak szervezése, amikor az orvos a klubba látogat (vagy a klubtagok látogatnak közösen a JEK-be), és akár a receptek felírásában is segítséget nyújt. Az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés megkönnyítése új tagokat tudna bevonni a klubokba.

A résztvevők szerint az **idősebb lakosok megszólításához olyan helyszíneket és alkalmakat is érdemes bevonni, ahol rendszeresen megfordulnak, például orvosi rendelőket, piacokat és különböző közösségi eseményeket, így a nosztalgia táncokat is.** A férfiak elérésében különösen fontosak lehetnek a számukra releváns találkozási pontok, például a fogadóirodák.. Felmerült az az igény is, hogy az Önkormányzat **bizonyos életkor**

felett, például a 65. vagy 70. életév betöltésekor automatikusan juttasson el tájékoztató anyagokat az érintettekhez.

A résztvevők fontosnak tartották, hogy az idősklubok lehetőségei azokhoz is eljussanak, akik jelenleg nem vesznek részt a klubok életében. Ennek érdekében széles körben elérhető összefoglaló tájékoztató anyag készítését és olyan vonzó programok, **„mézesmadzag” lehetőségek megszervezését javasolták, amelyek megszólíthatják az új érdeklődőket, például a közös étkezések, utazások, kulturális események.** A kerületi újságban az **idősebb lakosok személyes történeteinek, tapasztalatainak bemutatása** pedig hozzájárulhat ahhoz, hogy az idősklubok közössége láthatóbbá és váljon.

II. Fókuszcsoporthoz, kiegészítő beszélgetések

A kiegészítő beszélgetések az idősklubokon kívül, elsősorban nem tagok bevonásával valósultak meg. Az igényfelmérés ezen része 2 fókuszcsoporthoz (összesen 6 résztvevő) és a májusban megrendezett Teleki téri zsibvásáron tartott interaktív játékos beszélgetésből állt. A beszélgetések során a kerületben élő 60 év feletti lakosok többek között a kulturális és közösségi lehetőségek bővítésével, az egészségmegőrzéssel, a nyugdíjba vonulással kapcsolatos támogatással, valamint a tájékoztatás javításával kapcsolatban fogalmaztak meg javaslatokat.

A résztvevők a klubok tagjaihoz hasonlóan fontosnak tartották, hogy a 60 vagy 65 év feletti lakosok számára ne csak alkalmi módon, hanem rendszeresen és kiszámítható módon legyenek elérhetők kedvezményes áron kulturális programok. Ezt lehetővé tenné például a korábban működő **kedvezményes színházbérlet rendszerének visszahozása, valamint több közösségi program, például koncertek, komolyzenei előadások, színházi előadások, illetve mozik és régi magyar filmeket vetítő közösségi alkalmak szervezése.**

Az egészséggel kapcsolatban a résztvevők a fizikai és mentális egészség támogatását egyaránt fontosnak tartották. Javaslatként jelent meg, hogy a klubokban az étkezési lehetőségek között **diétás, valamint laktóz- és gluténmentes menük is legyenek elérhetők.** Igény mutatkozott **rendszeres egészségnapok, illetve külön mentális egészségnapok szervezésére.** A mozgás ösztönzése érdekében a közösségi lehetőségek erősítéseként **kerületi kondiparkokban, illetve uszodában edző által vezetett közös mozgásprogramok** indítását is javasolták. A beszélgetések során felmerült továbbá **betegségeket, allergiákat jelző karszalagok ingyenes biztosítása,** amelyek vészhelyzet esetén segítséget jelenthetnek,

és egyben a másként nehezen elérhető érintettek bevonását, tájékoztatási lehetőségeit is segíthetik.

A nyugdíj előtt állók számára a résztvevők **megfizethető és könnyen hozzáférhető tanácsadást** tartának hasznosnak **a nyugdíjba vonulással kapcsolatos jogi, anyagi kérdésekben**. Ennek lehetséges formájaként fórumok, műhelyek vagy tapasztalatcserék szervezését javasolták, ahol a nyugdíj előtt állók szakemberektől és egymástól is információt kaphatnak.

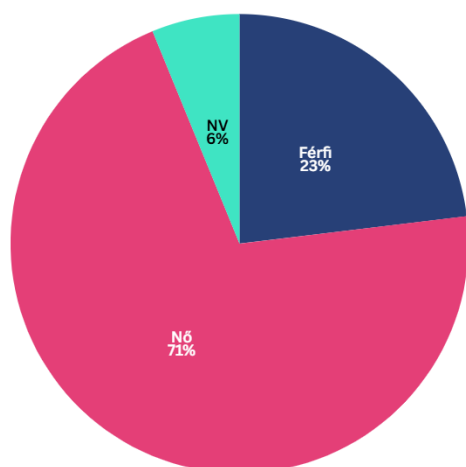
A résztvevők szerint a kerületi időseket érintő információk hatékonyabb eléréséhez a **Józsefváros Újság terjesztésének kiszélesítésére** is szükség lenne. Emellett az orvosi rendelőkben elhelyezett információs plakátokat is fontos kommunikációs csatornának tartották, mivel ezek olyan helyszínek, amelyeket az idősebb korosztály rendszeresen felkeres.

Kérdőíves igényfelmérés 60 év feletti lakosok körében

I. A kérdőívet kitöltők jellemzése

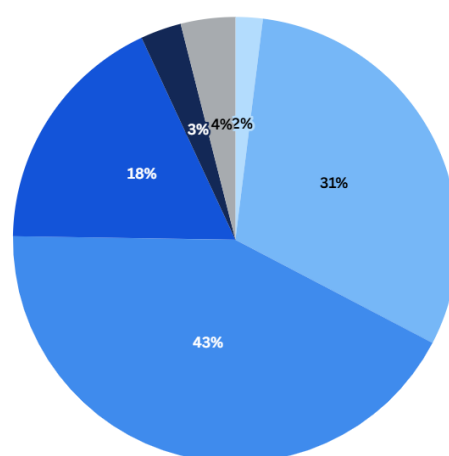
A 60 év felettieknek szóló kérdőíves igényfelmérést összesen 226 fő töltötte ki. A válaszadók többsége a kerületben él, 203 fő, vagyis mintegy 90% jelölte, hogy VIII. kerületi lakos, 70% saját tulajdonú ingatlanban lakik, és 62%-uk egyedül él. A válaszadók legnagyobb csoportját a 71–80 év közöttiek alkották, ebbe a korcsoportba 96 fő, a kitöltők mintegy 43%-a tartozott, 31% pedig 60-70 év közötti, míg csak 21% idősebb 80 évnél. A válaszadók 71%-a nő volt (159 fő), ami betudható demográfiai adottságoknak és az általános önkormányzati kérdőívekkel kapcsolatos kitöltési hajlandóságnál megfigyelhető trendeknek is.

A kitöltők nemi megoszlása

A kitöltők életkora

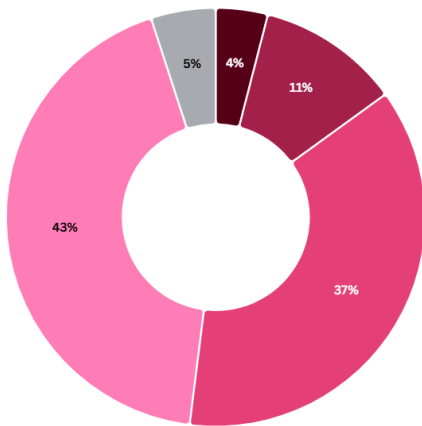
60-nál fiatalabb 60-70 71-80 81-90 90-nél idősebb NV

A válaszadók 43%-a rendelkezett felsőfokú végzettséggel, 37%-uk középfokú, érettségit is magában foglaló végzettséggel, míg 15%-uknak nem volt érettségije. A válaszadók jövedelmi helyzete alapján a kitöltők több mint felének (52%) havi nettó 250 000 forint alatti volt a jövedelme.

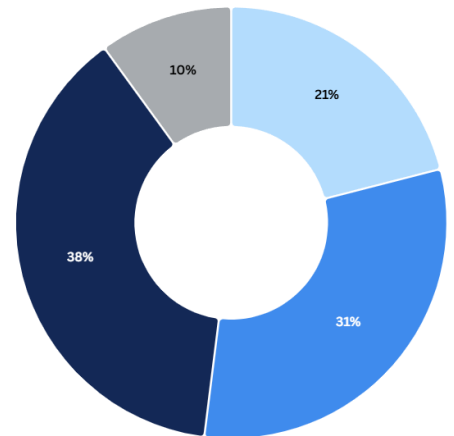
A kitöltők iskolai végzettsége

■ Általános iskola 8. osztálya ■ Középfokú végzettség érettségi nélkül ■ Középfokú végzettség érettséggel ■ Felsőfokú végzettség ■ NV

A kitöltők havi jövedelme

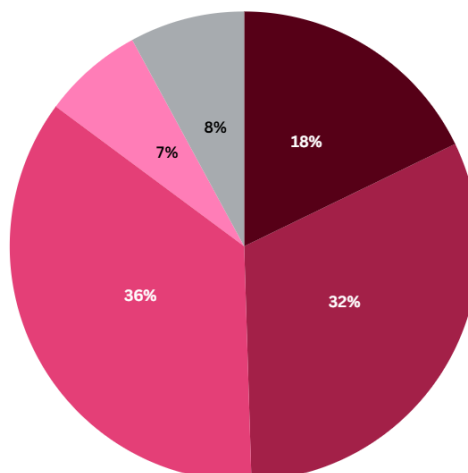
■ Nettó 185.000 Ft alatt ■ Nettó 186.000- 250.000 Ft között ■ Nettó 250.000 Ft felett ■ NV

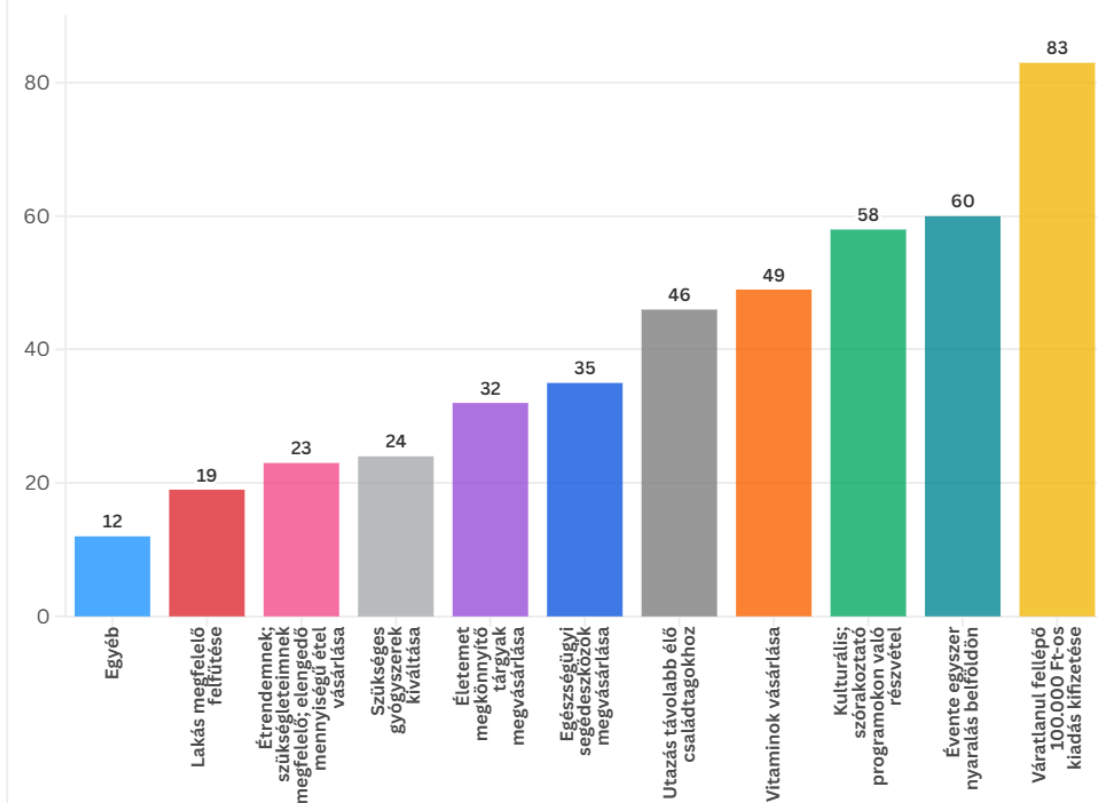
A válaszadók mintegy fele úgy értékelte, hogy jövedelméből inkább nehezen vagy nagyon nehezen jön ki, míg mindössze 7% számolt be arról, hogy teljes mértékben jól kijön a jövedelméből. A megélhetési nehézségekre vonatkozó kérdések alapján a leggyakrabban említett tétel, amelyet a válaszadók nem tudtak megengedni maguknak, egy váratlanul felmerülő, 100 000 forintos kiadás fedezése volt. Emellett sokan jelezték, hogy anyagi helyzetük miatt nyaralásra, kulturális programokra, illetve vitaminok megvásárlására sem, vagy csak nehezen tudnak költeni.

A kitöltők szubjektív jóléte

■ Nagyon nehezen jövök ki a jövedelmemből ■ Inkább nehezen jövök ki a jövedelmemből ■ Viszonylag jól kijövök a jövedelmemből ■ Teljesen jól kijövök a jövedelmemből ■ NV

Mit NEM engedhetnek meg maguknak a kitöltők

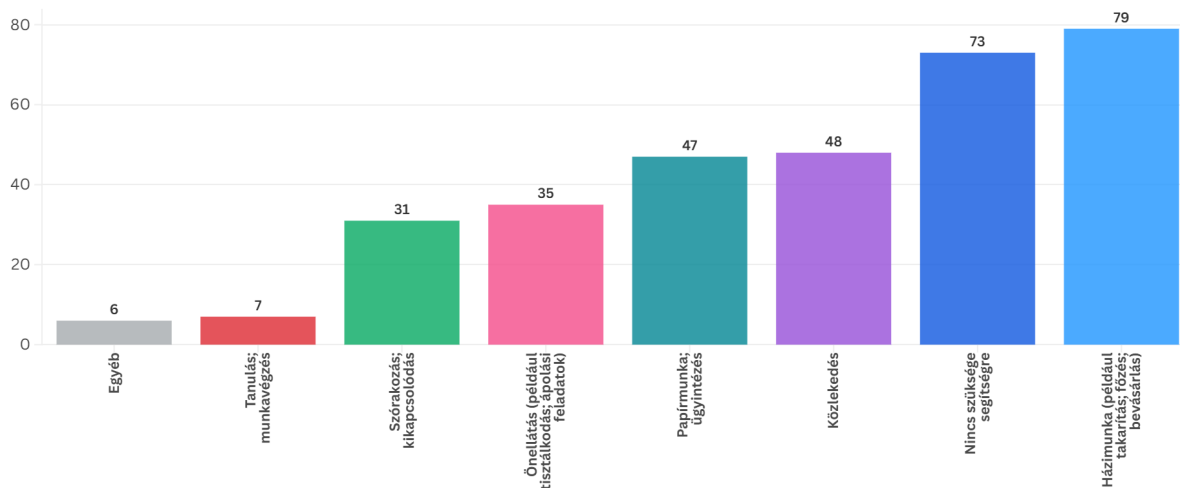

Az iskolai végzettségre, szubjektív jóllétre, bevételre és anyagi deprivációra vonatkozó kérdések alapján elmondható, hogy a kérdőívvel sikerült olyan rétegeket is elérni, akik nem tartoznak a jómódú, magas érdekérvényesítő képességgel rendelkező idősebb lakosok közé.

II. Önellátás és segítségnyújtás

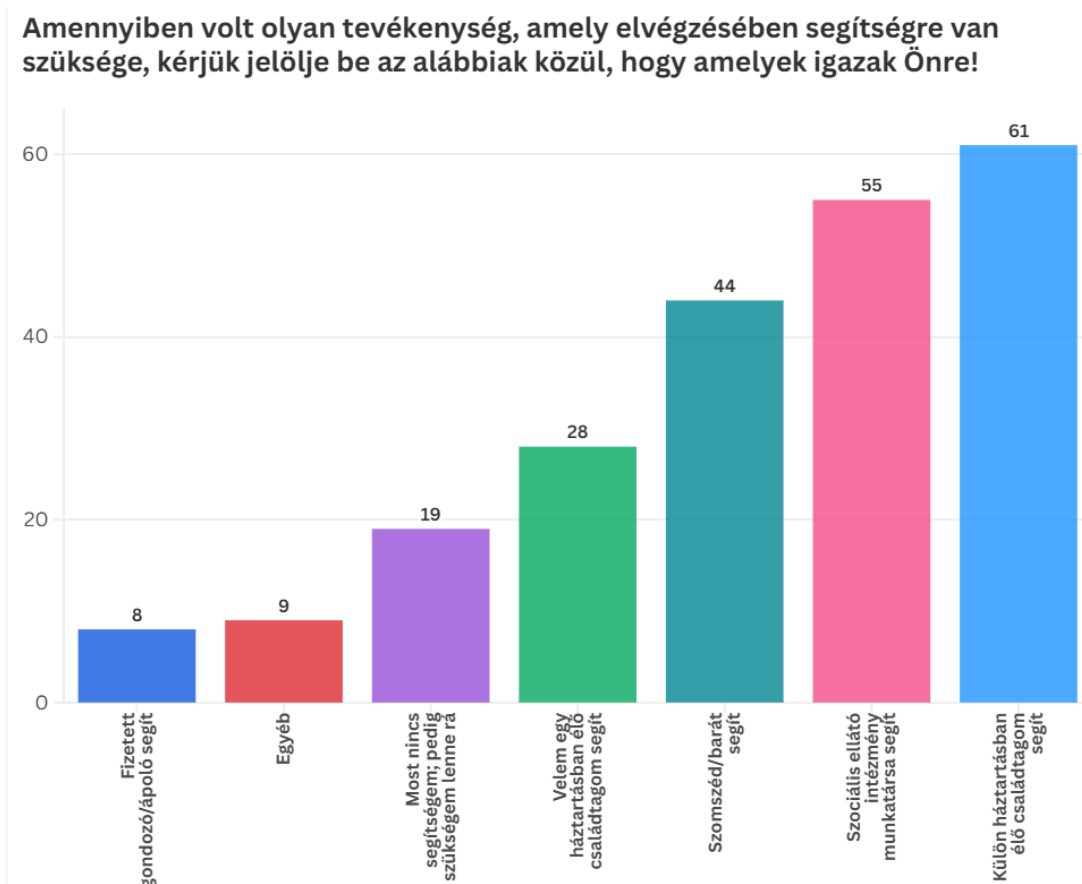
A kérdőívet kitöltők 32%-ának (73 fő) jelenleg nincs szüksége segítségre a mindennapi élet során. Azok körében, akiknek segítségre van szükségük, a leggyakrabban megjelölt területek a házimunkában, a közlekedésben, valamint az ügyintézésben nyújtott támogatás voltak.

Az alábbi tevékenységek közül van olyan, aminek végzéséhez a mindennapok során szüksége van segítségre? Több választ is megjelölhet.

A női és férfi kitöltők körében azonos volt azok aránya, akiknek nincs szüksége semmilyen segítségre, a nők közül azonban nagyobb arányban igényelnének közlekedésben, illetve papírmunkában/ügyintézésben támogatást, míg a férfiak önellátás (tisztálkodás, ápolás) terén szorulnak nagyobb segítségre. A két leggyakoribb korosztályban (60-70, 71-80) érdekes módon az idősebbek között többen jelölték, hogy nincs szükségük segítségre.

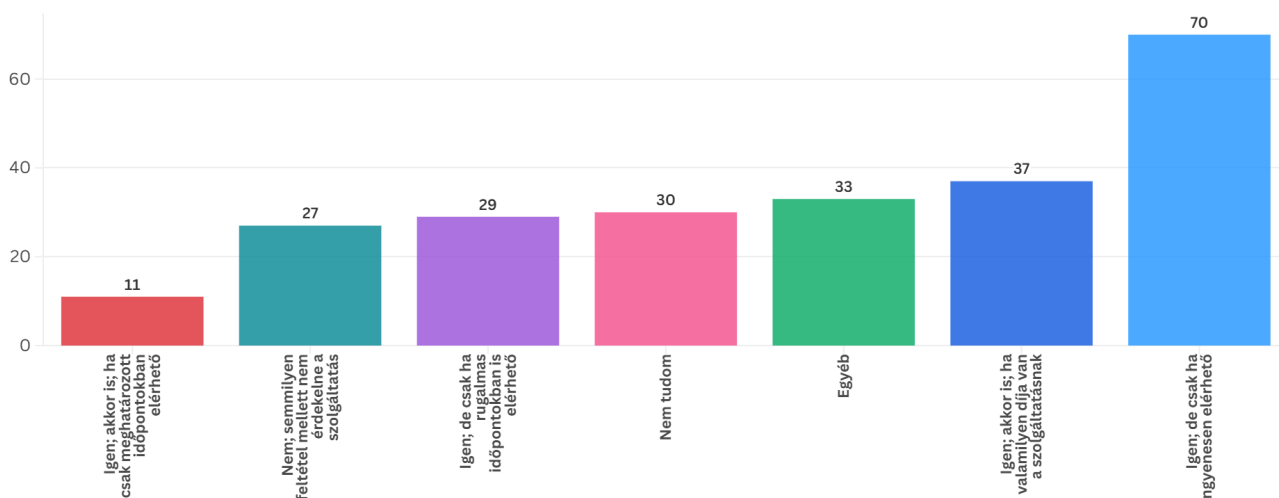
A kitöltők leggyakrabban (27%) külön háztartásban élő családtagjaiktól, illetve szociális ellátó intézmény munkatársaitól kapnak segítséget. Viszonylag alacsony volt azok aránya, akiknek velük egy háztartásban élő családtag vagy fizetett ápoló segít.

A válaszadók körében jelentős érdeklődés mutatkozott egy idősbárát kísérő- és szállítószolgáltatás iránt. A kitöltők több mint fele, 130 fő nyitott lenne egy ilyen szolgáltatás igénybevételére. A szolgáltatás kialakításánál a legfontosabb szempontnak az ingyenes elérhetőség mutatkozott, amelyet a válaszadók 31%-a jelölt meg. A válaszok alapján tehát egy ilyen szolgáltatásra számottevő igény mutatkozik, ugyanakkor annak tényleges hozzáférhetősége szempontjából kulcsfontosságú a megfizethető ár, illetve a rugalmas időpontok biztosítása. A 60-70 éves korosztály körében hajlandóbbak valamilyen díj

ellenében igénybe venni a szolgáltatást, viszont fontosabb nekik a rugalmasság. A 71-80 évesek körében csak a kitöltők egytizedét nem érdekelné semmilyen feltétel mellett a szolgáltatás, nekik viszont fontosabb szempont az ingyenesség.

Igénybe venne olyan ingyenes vagy kedvezményes idősbárát szállító szolgáltatást, amely nemcsak elszállítja Önt pl. orvoshoz, gyógyszerháza, bevásárláshoz, hanem szükség esetén elkíséri és segítséget is nyújt az ügyintézésben vagy a szolgáltatás igénybevételében?

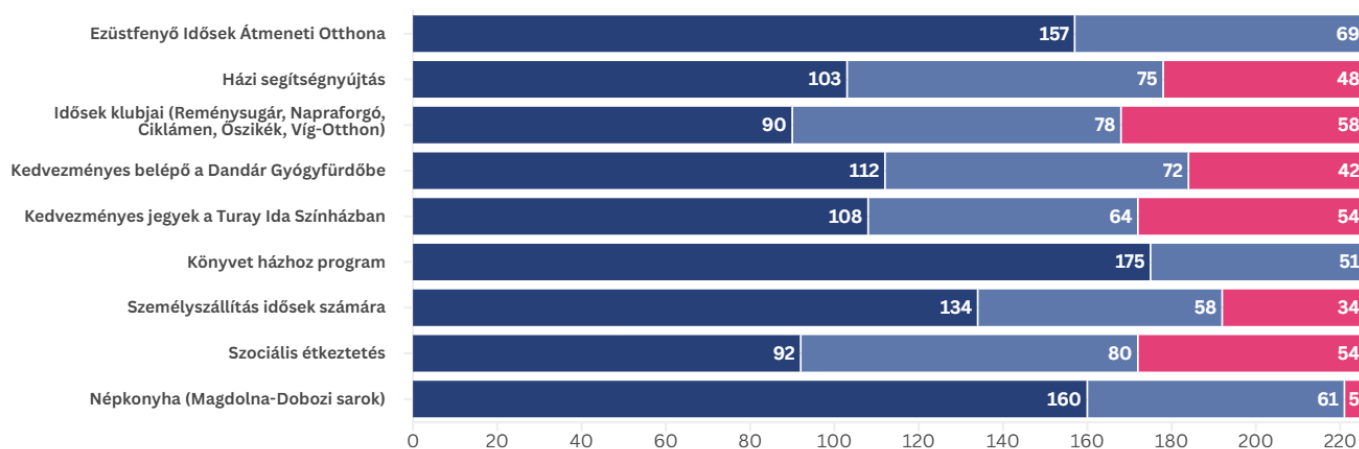

III. Létező szolgáltatások igénybevétele, értékelése

A kérdőívben szereplő szolgáltatásokkal kapcsolatban általánosságban elmondható, hogy a kitöltők tájékozottsága alacsony. A felsorolt lehetőségek közül legtöbbször az idősklubokat és a szociális étkeztetést ismerik, illetve veszik igénybe. A legkevésbé ismert szolgáltatások között szerepelt a Könyvet hához program, a népkonyha, valamint az Ezüsfenyő Idősek Átmeneti Otthona.

Az alábbi 8. kerületi idős lakosoknak nyújtott szolgáltatások közül melyeket vette már igénybe?

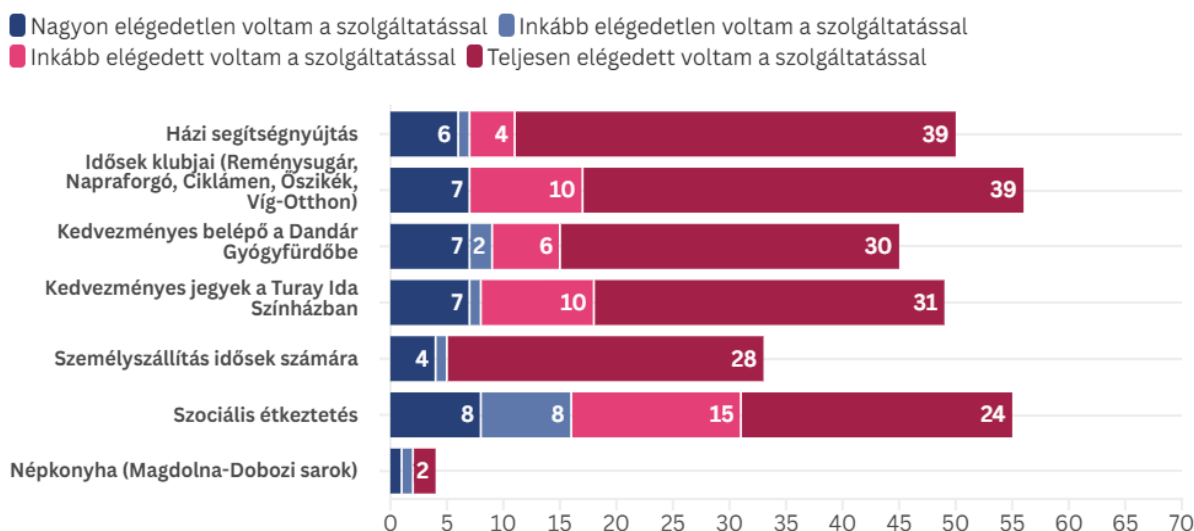
■ Nem tudom/ nem hallottam róla ■ Hallottam már róla, de nem vettem még igénybe ■ Igénybe vettem már a szolgáltatást

A kedvezményes lehetőségek, például a Dandár Gyógyfürdő és a Turay Ida Színház kedvezményei esetében is viszonylag magas volt azok aránya, akik nem hallottak ezekről a lehetőségekről. Ugyanakkor azok között, akik ismerték az adott kedvezményt, általában magas volt az igénybe vevők aránya. Ez arra utal, hogy a szolgáltatások és kedvezmények szélesebb körű megismertetése jelentősen hozzájárulhatna azok kihasználtságának növeléséhez.

Azok a válaszadók, akik már igénybe vettek egy-egy szolgáltatást, jellemzően elégedettek voltak azzal. A házi segítségnyújtás és az idősklubok esetében kiemelkedő volt az elégedettség. A szolgáltatások közül a szociális étkeztetés esetében volt magasabb arányú elégedetlenség, az azt igénybe vevő 55 főből 16-an voltak elégedetlenek.

Amennyiben az előző kérdésben volt olyan szolgáltatás, amit már igénybe vett, kérjük értékelje azt!

A válaszadók ugyanakkor több konkrét fejlesztési igényt és problémát is megfogalmaztak az egyes szolgáltatásokkal kapcsolatban:

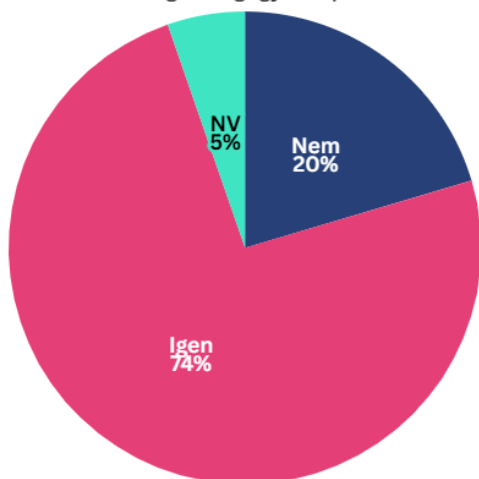
- Dandár Gyógyfürdő: a kedvezményes gyógyfürdő használat kapcsán felmerült igényként az akadálymentesítés fejlesztése, a kedvezmény mértékének növelése, valamint az igénybe vehető kedvezményes napok számának bővítése is
- Szociális étkeztetés: a visszajelzések között megjelent az ételek minőségében és sokféleségében tapasztalt hiány, az adagok kis mérete, valamint az, hogy az étkezéshez nem biztosítanak gyümölcsöt. Volt, aki az árakat is magasnak tartotta.
- Turay Ida Színház: a válaszadóknak nagyobb kedvezmény biztosítására lenne igénye.

- Házi segítségnyújtás: igényként jelent meg, hogy a szolgáltatás keretében lehetőség legyen takarításban is segítséget kérni.
- Idősklubok: a húsvéti csomagok esetében többféle választható opció biztosításának igénye merült fel, illetve a klubok fizikai korszerűsítését is van, aki szükségesnek tartja.

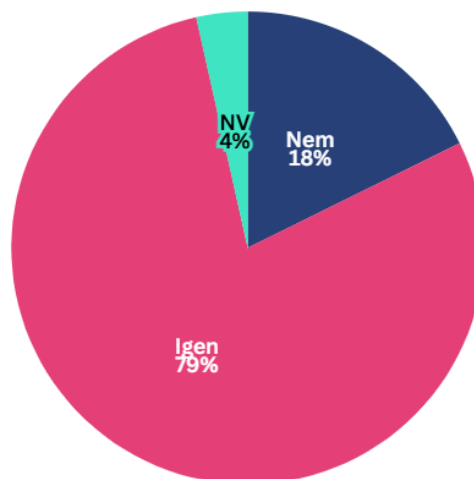
IV. Egészségügyi ellátás igénybevétele, értékelése

Az egészségügy fontos téma a 60 év feletti lakosok körében, a válaszadók közel háromnegyede jár rendszeresen a A Józsefvárosi Szent Kozma Egészségügyi Központba, és 79%-nak van a kerületben háziorvosa.

Jár Ön rendszeresen az Auróra utcai Józsefvárosi Szent Kozma Egészségügyi Központba?

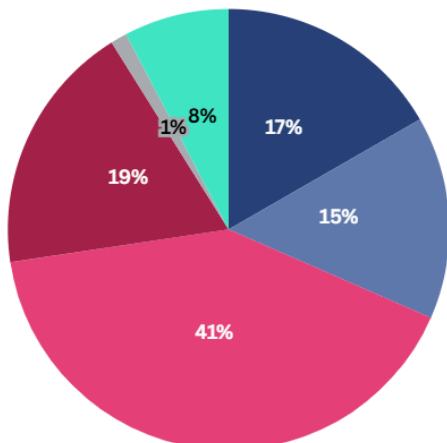
Van Önnek a kerületben háziorvosa?

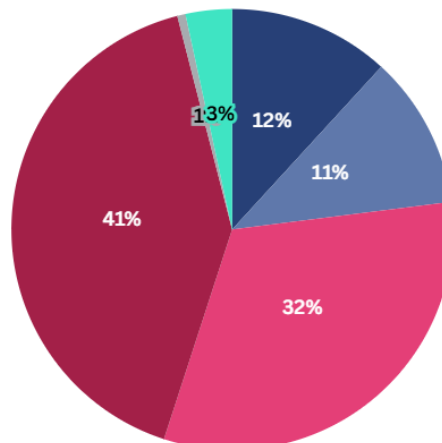
A JEK ellátását értékelő válaszadók többsége elégedett vagy inkább elégedett az intézményben nyújtott ellátással. A szöveges visszajelzésekben ugyanakkor problémaként megjelent az időpontfoglalás nehézsége, valamint a hosszú várakozási idő. Ezek alapján fontos cél lehet lehet az időpontfoglalás egyszerűsítése és a várakozási idők csökkentése, amelyek a kerületi Egészségterv és Egészségügyi Stratégiában is megjelennek. A háziorvosi ellátás megítélése összességében kedvezőbb volt, mint a JEK-é. A válaszadók ugyanakkor itt is az elérhetőséggel kapcsolatban fogalmaztak meg problémákat. A leggyakrabban visszatérő észrevétel a telefonos elérhetőség nehézsége, illetve az volt, hogy több válaszadónak nincs állandó háziorvosa.

■ Nagyon elégedetlen vagyok
 ■ Inkább elégedetlen vagyok
 ■ Inkább elégedett vagyok
 ■ Teljesen elégedett vagyok
 ■ Nem tudom
 ■ NA

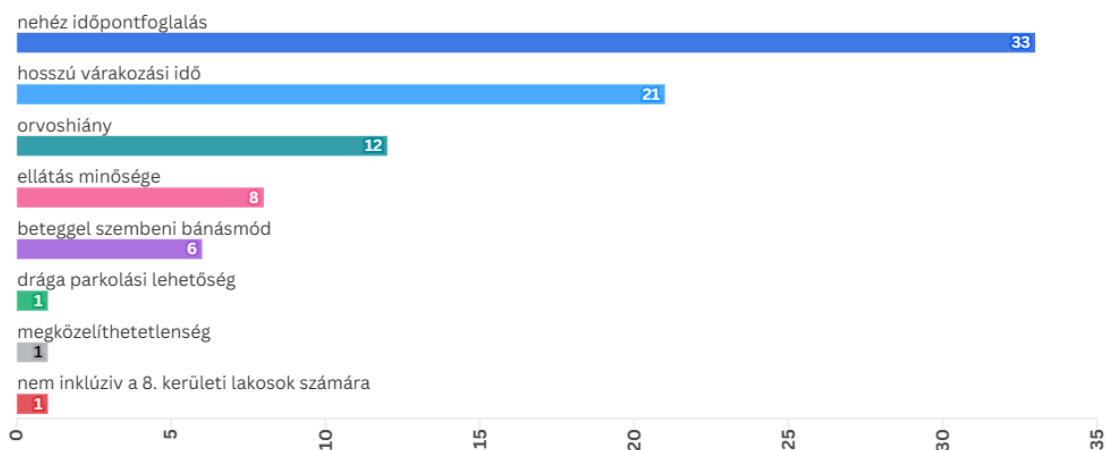
Szent Kozma Egészségügyi Központ (N=168)

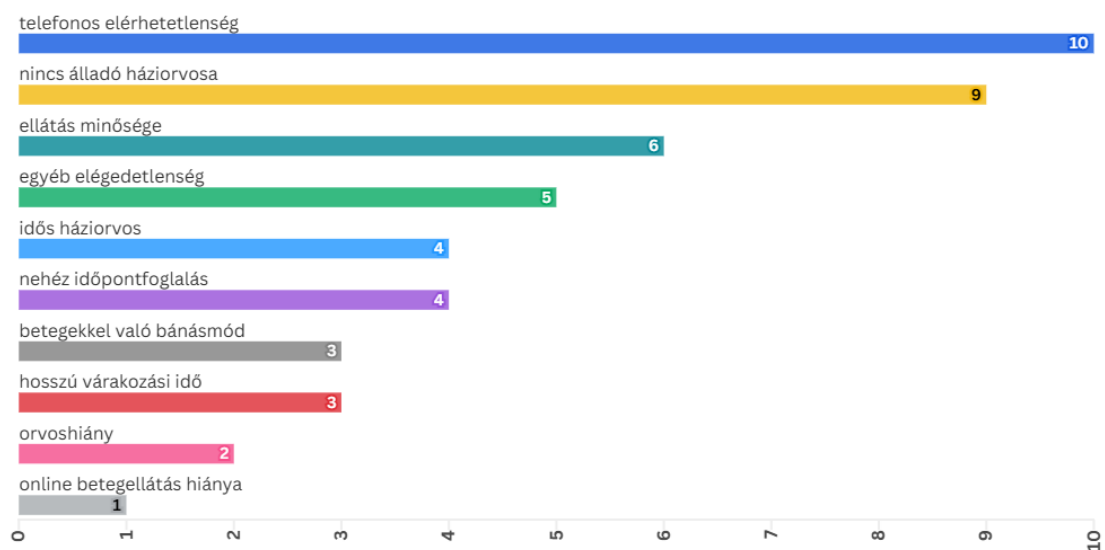
Háziorvosi ellátás (N=178)

Amennyiben az előző kérdésben azt jelölte, hogy elégedetlen vagy nagyon elégedetlen, kérjük ossza meg, hogy mi volt a probléma! (JEK)

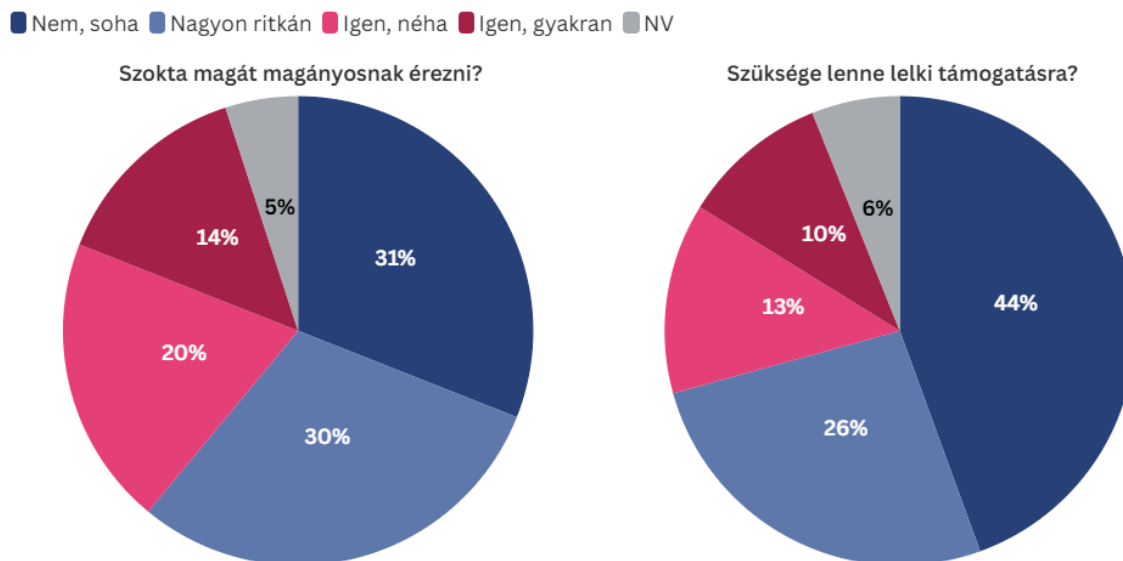
Amennyiben az előző kérdésben azt jelölte, hogy elégedetlen vagy nagyon elégedetlen, kérjük ossza meg, hogy mi volt a probléma! (házi orvosi ellátás)

A visszajelzések alapján tehát az egészségügyi ellátás fejlesztésének fókuszja elsősorban nem az ellátás általános elfogadottságának javítása, hanem az ellátáshoz való hozzáférés, az elérhetőség és a folyamatosság biztosítása lehet.

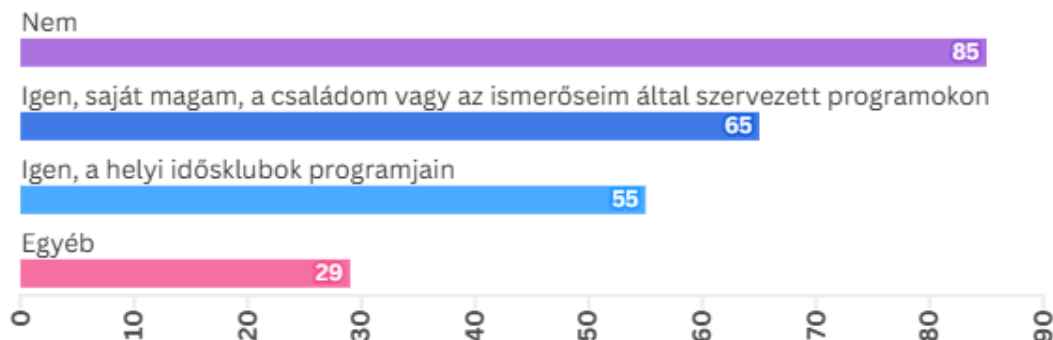
V. Közösségi élet, magányosság

A válaszadók 34%-a legalább néha magányosnak érzi magát, 20% néha, 14% pedig gyakran számolt be magányosságérzésről. Ezzel szemben a válaszadóknak csak 23%-a jelölte, hogy szüksége lenne lelki támogatásra, ezen belül 13%-nak néha, 10%-nak pedig gyakran. A női válaszadók jellemzően nagyobb arányban érezték magukat magányosnak és szívesebben és vennének igénybe lelki támogatást. A közösségi kapcsolatok erősítése és a lelki támogatás hozzáférhetőbbé tétele az idősügyi stratégia fontos területe lehet.

A válaszadók 38%-a nem vesz részt rendszeresen kerületi közösségi programokon. A férfi és női kitöltők esetében nagyjából azonos arányban vannak azok, akik nem vesznek részt közösségi programokon. A nők esetében a résztvevők jellemzően független szervezésű, míg a férfiak idősklubok által szervezett eseményeken vesznek inkább részt. A részvétel egyik legfontosabb akadálya az eljutás nehézsége, 41 fő jelezte, hogy mozgásában akadályozott, vagy egyéb okból nehezen jut el a programokra. Emellett jelentős szerepet játszik az információhiány is, 27 fő nem tudja, milyen programok érhetők el a kerületben. Ez alapján a közösségi részvétel növeléséhez nem csak több programra, hanem azok jobb kommunikációjára és könnyebb hozzáférhetőségére is szükség van.

16. Részt vesz rendszeresen valamilyen kerületi közösségi programon? Több választ is megjelölhet.

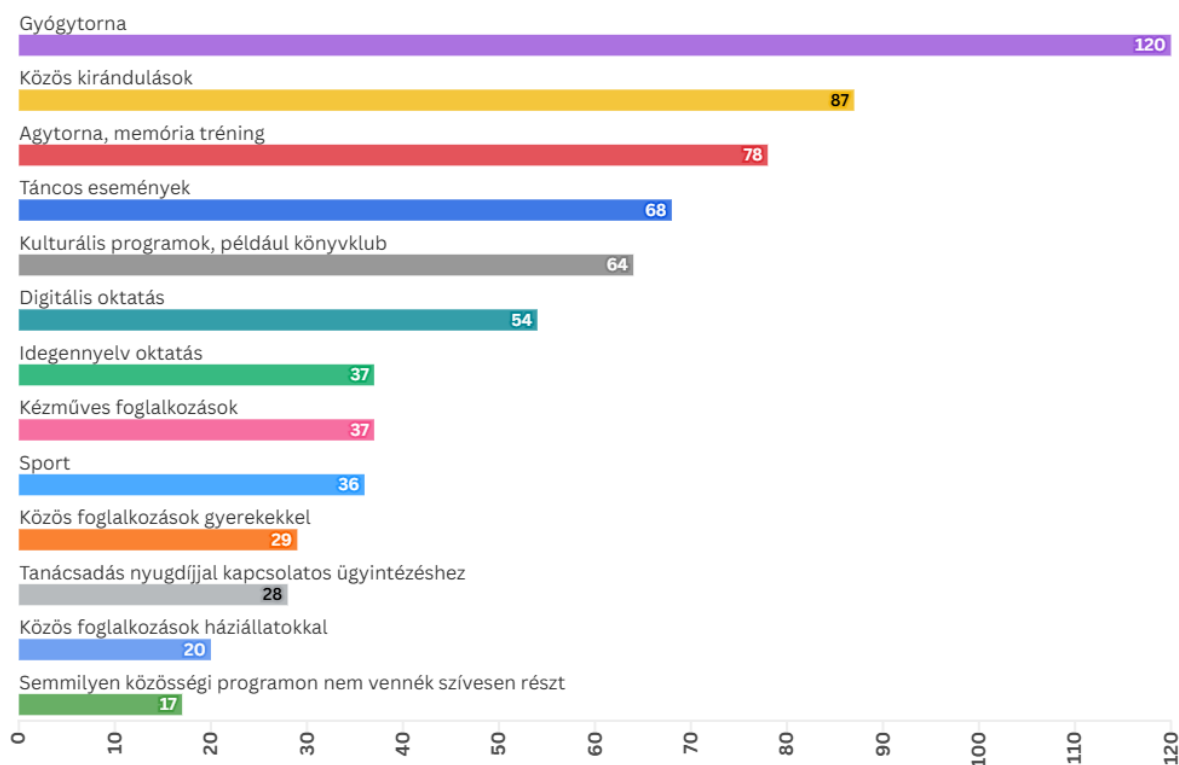

17. Milyen okból nem vesz részt ilyen programokon? Több választ is megjelölhet.

A programok közül legnagyobb igény az egészségmegőrzést támogató lehetőségek iránt mutatkozott, a válaszadók több mint fele érdeklődne gyógytorna iránt. Emellett sokan szívesen vennének részt közös kirándulásokon, memória-tréningen és táncos eseményeken is. A válaszok alapján az idősebb lakosok körében egyszerre van igény a mozgást, a közösségi kapcsolatokat és a szellemi aktivitást támogató programokra. A nők és férfiak körében is a gyógytorna a legnépszerűbb program, a férfiak körében továbbá kiemelkedően népszerűek a táncos programok, a nőknél pedig a közös kirándulások.

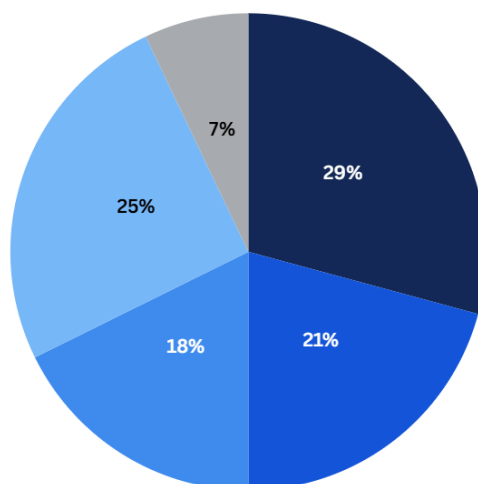
18. Mely programokon venne részt szívesen? Több választ is megjelölhet.

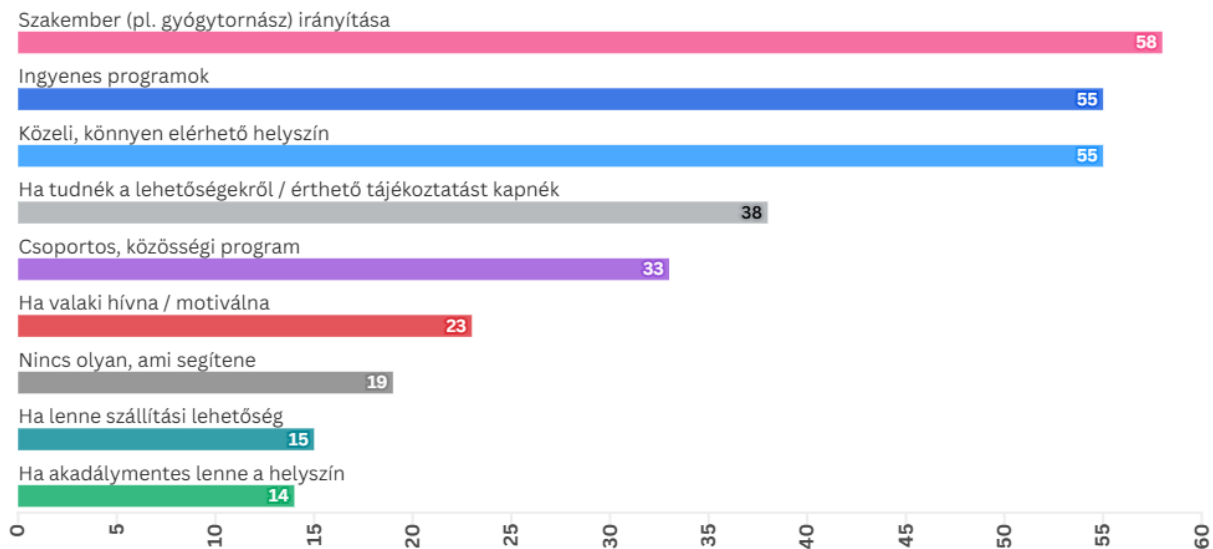
A válaszadók 31%-a számolt be arról, hogy rendszeresen mozog, további 22% pedig alkalmanként sportol vagy túrázik. A mozgás rendszeressé tételét leginkább a szakember által vezetett programok, az ingyenes részvétel, valamint a közeli és könnyen megközelíthető helyszínek segítenék. A tájékoztatás ebben az esetben is fontos tényező: 38 fő jelezte, hogy az érthető és könnyen hozzáférhető információk ösztönöznék a részvételét.

Szokott mozogni/túrázni/sportolni?

☒ Igen, rendszeresen (heti egy vagy több alkalommal)
 ☒ Igen, alkalmanként (havi max. egy vagy két alkalommal)
 ☒ Ritkán (évente néhány alkalommal)
 ☐ Nem
 ☐ NV

20. Ha jelenleg nem mozog rendszeresen, mi segítené Önt abban, hogy rendszeresen mozogjon? Több választ is megjelölhet.

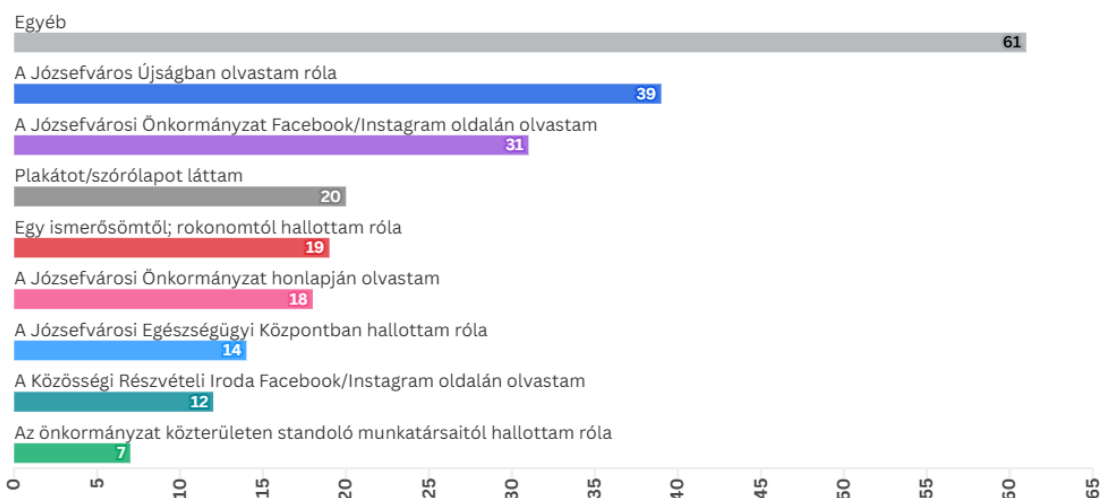

A visszajelzések alapján a mozgásos és közösségi programok fejlesztése során ezért érdemes egyszerre figyelembe venni az egészségmegőrzés, a hozzáférhetőség és a közösségépítés szempontjait.

VI. Kommunikáció, részvétel

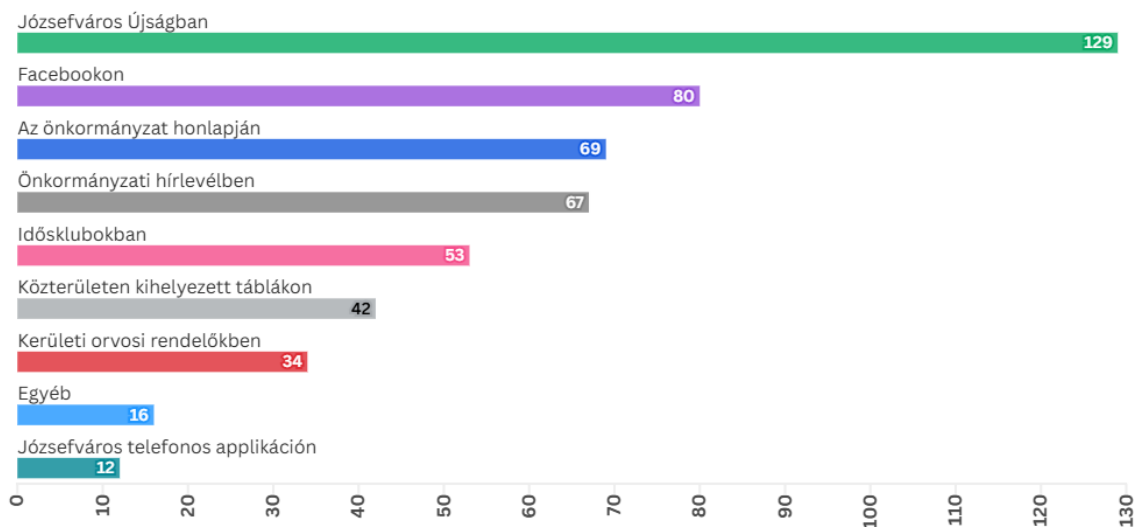
A válaszok alapján a 60 év feletti korosztály elérésében elsősorban azok a csatornák lehetnek hatékonyak, amelyekkel a lakosok személyesen vagy rendszeresen találkoznak. A válaszadók az egyéb lehetőségek között említették a képernyőklubokat, a házi segítségnyújtás munkatársait, az idősklubokat és a hírleveleket. A visszajelzések alapján különösen fontos szerepe van a velük személyesen kapcsolatba kerülő munkatársaknak, a Józsefváros Újságnak, valamint a közösségi médiafelületeknek, illetve a kerületben elhelyezett plakátoknak.

Hogyan találta meg ezt a kérdőívet? Több választ is megjelölhet.

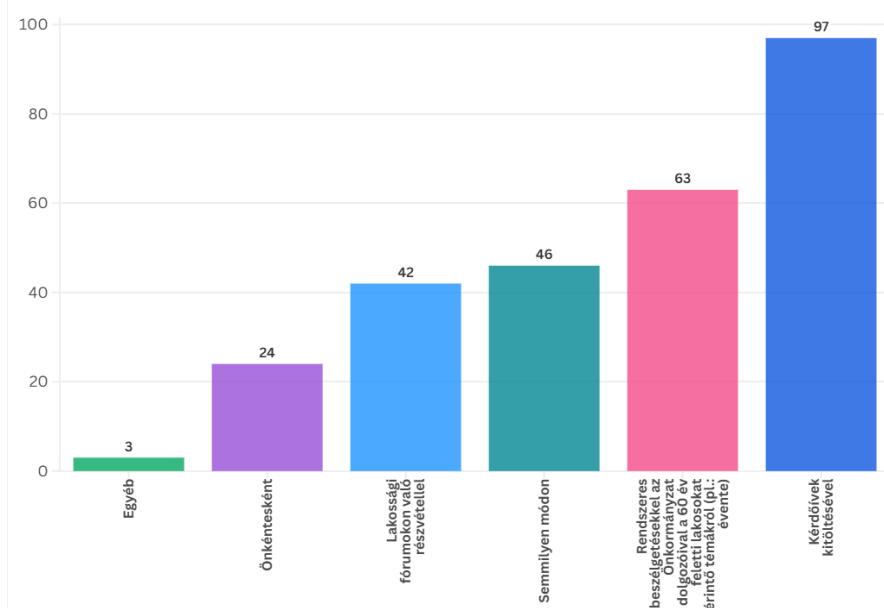
A közösségi programokról való tájékozódás szempontjából a kitöltők legszívesebben az újságból és online felületekről, illetve olyan helyszínekről szeretnék információt, ahol egyébként is rendszeresen megfordulnak. A két kapcsolódó kérdés eredményei egyaránt azt mutatják, hogy a plakátok önmagukban kevésbé hatékony kommunikációs eszköznek bizonyulnak az idősebb korosztály megszólításában.

Milyen felületen tájékozódna szívesen a 60 év felettieknek szóló közösségi programokról? Több választ is megjelölhet.

A kérdőív alapján a 60 év feletti lakosok körében jelentős nyitottság mutatkozik a kerület közügyeiben való részvételre is. Mindössze 46 fő jelezte, hogy semmilyen formában nem venne részt a kerület közösségi ügyeiben. Ezzel szemben 97 fő szívesen töltene ki kérdőíveket, 63 fő rendszeres beszélgetéseken is részt venne a témához kapcsolódóan, míg 24 fő önkéntesként is bekapcsolódna. Emellett 56 fő elérhetőségét is megadta annak érdekében, hogy az Önkormányzat munkatársai a jövőben hasonló ügyekben megkeressék.

Milyen formában venne szívesen részt a kerület közügyeiben? (többet is megjelölhet)

A válaszok alapján tehát az idősebb lakosok aktív résztvevőként is bevonhatók a kerület közösségi és döntéshozatali folyamataiba. Ennek feltétele a megfelelő kommunikációs csatornák használata, a személyes megszólítás, valamint az olyan részvételi lehetőségek biztosítása, amelyek rugalmasan és könnyen hozzáférhető módon teszik lehetővé a bekapcsolódást.

Kérdőíves igényfelmérés idős rokonukat ápoló lakosok körében

I. A kérdőívet kitöltők jellemzése

Az idős lakosokat támogató hozzátartozóknak szóló kérdőívet 20 fő töltötte ki. A válaszadók között 9 fő 31–45 év közötti, 9 fő 46–60 év közötti, 2 fő pedig maga is 60 év feletti volt. A kitöltők többsége, nő (15 fő), 5 fő férfi. A válaszadók közül 14 fő a kerületben lakik, 6 fő itt dolgozik, 6 főnek pedig itt élnek vagy dolgoznak barátai, illetve családtagjai.

A kitöltők többsége magas iskolai végzettséggel rendelkezik, 13 fő felsőfokú végzettségű, a többiek középfokú végzettséggel rendelkeznek. Jövedelmi helyzetük alapján 13 fő havi nettó 450 000 forint alatti jövedelemről számolt be. 15 fő saját tulajdonú lakásban vagy házban él. A kérdőívre a legtöbben (14 fő) az Önkormányzat vagy a Községi Részvételi Iroda online felületein keresztül találtak rá. A válaszadók közül 12 fő egy háztartásban él idős hozzátartozójával, ugyanakkor a legtöbben olyan idős rokonnak is nyújtottak segítséget, aki külön háztartásban él.

II. Segítségnyújtás idős rokonoknak

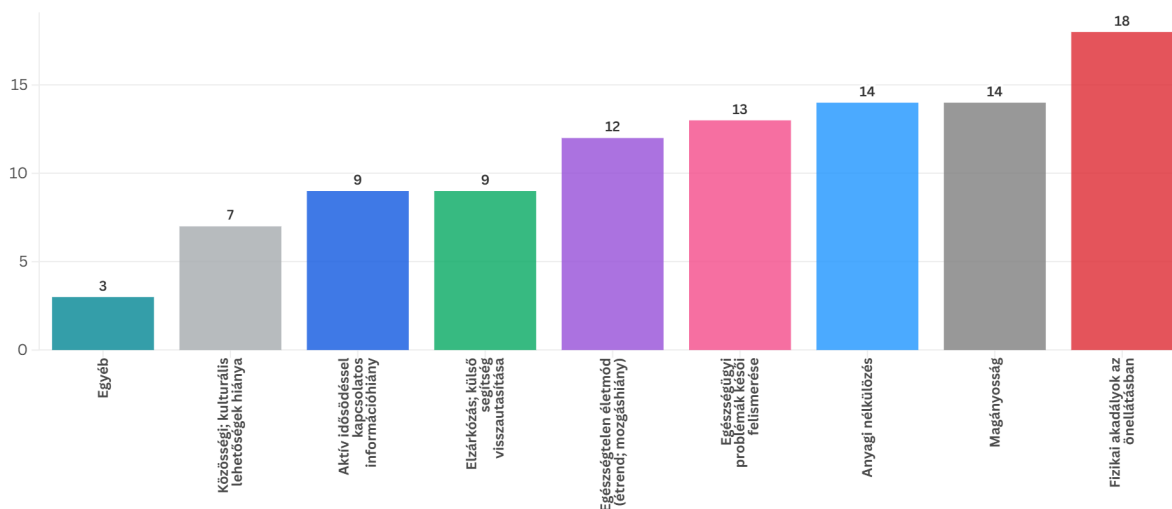
A válaszadók többsége úgy nyilatkozott, hogy részben vagy teljes egészében ő látja el idős hozzátartozóját. A segítségnyújtás leggyakoribb formája az anyagi támogatás volt, amelyet 11 fő jelölt meg. 10 fő hivatalos ügyintézésben, 9 fő házimunkában segíti idős hozzátartozóját, míg 4 fő saját otthonában gondozza idős rokonát.

A segítséget nyújtók körülbelül fele napi rendszerességgel, másik fele pedig hetente többször, de nem minden nap segít hozzátartozójának. A válaszok alapján a segítségnyújtás gyakorisága és a feladatok megterhelő volta között is összefüggés mutatkozik. A napi szinten gondozó hozzátartozók jellemzően megterhelőbbnek élik meg a feladatok ellátását, míg azok számára, akik hetente néhányszor nyújtanak segítséget, a feladatok könnyebben kezelhetők,

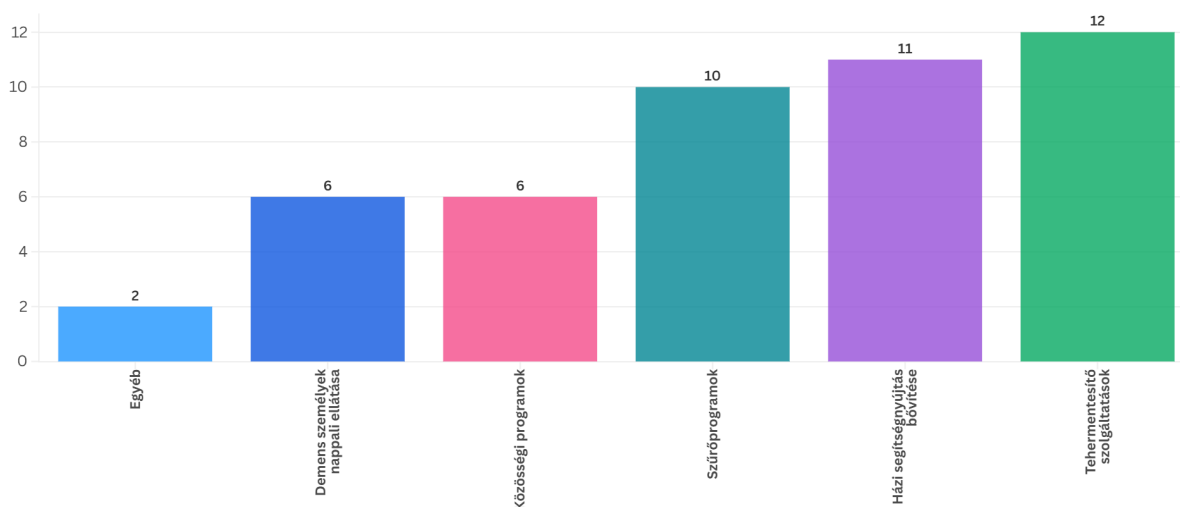
különösen akkor, ha a gondozásba szociális intézmény munkatársa, más családtag vagy fizetett gondozó is bekapcsolódik.

A hozzátartozók megítélése szerint az idős lakosok számára a fizikai akadályok, egészségügyi problémák, a magányosság és az anyagi nélkülözés jelentik a legnagyobb problémát. A leginkább hiányolt szolgáltatások a 60 év felettiek körében szerintük a tehermentesítő szolgáltatások, házi segítségnyújtás bővítése és a szűrőprogramok szélesebb körben való elérhetővé tétele.

A környezetében lévő 60 év felettiek körében Ön szerint melyek a legfontosabb problémák?

Ön szerint milyen szolgáltatások hiányoznak a kerületben leginkább a 60 év felettieknek?

III. Demenciával kapcsolatos támogatás

A demenciával kapcsolatban érkező visszajelzések alapján a hozzátartozók számára különösen fontos lenne, hogy már a demencia első jeleinek megjelenésekor elérhető legyen megfelelő segítség és támogatás. A válaszadók gyorsabb és szélesebb körű orvosi ellátást, valamint a családtagok számára is igénybe vehető támogatási lehetőségeket tartanának szükségesnek.

Felmerült az idősek nagyobb jogi és személyi védelmének kérdése is azokban az esetekben, amikor a demenciával élő idős ember már nem képes megfelelően felmérni saját helyzetét vagy veszélyezteti önmagát. A hozzátartozók szerint ilyen helyzetekben szükség lehet a jogi képviselő és az érintett védelmének megfelelőbb biztosítására.

Többen olyan jelző- és megfigyelőrendszerek kialakítását tartanák hasznosnak, amelyek lehetővé teszik az idős hozzátartozó állapotának rendszeres követését, és szükség esetén gyors segítségnyújtást. Felmerült például telefonos vagy kamerás kapcsolattartási lehetőség, a gondosóra szélesebb körű hozzáférhetősége, illetve a jelzőrendszeres segítők és az egészségügyi ellátás közötti szorosabb együttműködés.

A válaszadók számára fontos igényként jelent meg a megfelelő és biztonságos bentlakásos ellátás, valamint a 24 órás felügyelet lehetősége azokban az esetekben, amikor a személy már nem tud önállóan biztonságosan otthon élni. Emellett a mindennapi életminőség javítását szolgáló segítségre is szükség lehet, például arra, hogy az idős emberek hétköznapiakon is ki tudjanak mozdulni otthonról, akár sofőr vagy személyszállítási szolgáltatás segítségével.

IV. Igénybevett szolgáltatások értékelése

A hozzátartozói kérdőív kitöltőinek legtöbb tapasztalata a házi segítségnyújtással, a szociális étkeztetéssel és a személyszállítással kapcsolatban volt. A szolgáltatások megítélése összességében pozitív volt.

A személyszállítás esetében ugyanakkor felmerült a szolgáltatás további bővítésének igénye. A hozzátartozók szerint nagy segítséget jelentene, ha a szállítás mellett bekísérésben vagy ügyintézésben is segítséget tudna nyújtani a szolgáltató. A szociális étkeztetéssel kapcsolatban pedig a 60 év feletti lakosok kérdőívéhez hasonlóan az ételek minőségének javítása jelent meg fejlesztési igényként.

V. Kommunikáció, részvétel

A hozzátartozók szerint az idősebb lakosok hatékonyabb elérését elsősorban könnyen hozzáférhető, rendszeres fórumok és találkozók segíthetnék, ahol az érintettek személyesen is elmondhatják véleményüket és jelezhetik problémáikat. Ehhez széles körű tájékoztatásra, személyes megkeresésre és kifejezetten az idősebb korosztály számára szervezett fórumokra lenne szükség.

A kulturális és közösségi programokról a hozzátartozók szerint többféle csatornán, személyesen, telefonon és papíralapon is érdemes tájékoztatást adni. Kiemelt szerepet tulajdonítottak a Józsefváros Újságnak is. Javaslatként megjelent, hogy a nyomtatott újság azokhoz a rászoruló idősekhez is eljusson, akik egyébként nem jutnak hozzá, illetve az újságban külön, időseknek szóló rovat vagy információs oldal is helyet kaphatna.

A közösségi és kulturális programokra való részvételt a kedvezményes vagy ingyenes szállítás is jelentősen megkönnyíthetné azok számára, akik mozgásukban korlátozottak vagy nehezen közlekednek. A válaszadók szerint ennek része lehetne akár a rendezvényekre való eljutást segítő, például Teletaxi jellegű szolgáltatás biztosítása is.